

XI. u. XII. Jahrgang.

1888/89.

JAHRESHEFT

DES

NATURWISSENSCHAFTLICHEN VEREINES

DES TRENCSENER COMITATES

REDAKTIRT VON

ARTHUR PETROGALLI,

VEREINS-SECRETÄR.

Eigenthum des Vereines.

TRENCSENER.

Schnellpressendruck von Fr. X. Skarnitzl.

1890.

Consignatio systematica specierum in itinere bosnensi anno 1888
per me collectarum, novaque data ad faunam molluscarum Bosniae
ac Hercegovinae.

Dr. CAROLUS BRANCSIK.

- Glandina Algira* L. In convicinio oppidorum Bilek et Stolae.
Daudebardia brevipes Fér. Exemplar unum de monte Jagot prope Priboj in Sandšak Novi Bazar (Dr. Hensch).
Vitrina Josephinae Kim. In hortis circa Serajevo secundum indicium D. M. de Kimakoviez.
V. pellucida Müll. Serajevo in valle Miljačka; Jagot prope Priboj (Dr. Hensch).
Zonites croaticus Prtsh. Circa arcem Jajce sat frequens.
Z. acies Prtsh. In convicinio oppidi Bilek (Dr. Hensch).
Z. Mauritii West. Nonnulla individua, hujus speciei adhuc minus notae, inveni et in monte Trebević prope Serajevo et in arce Jajce.
Z. Serajevoensis Kim. Exemplaria illa duo, quae in hortis Serajevoensibus in monte Trebević collegi, congruunt illis cum originalibus, quae a D. M. de Kimakoviez accepi; individua vero mea differunt fusciori colore. Exemplaria in monte Jagot prope Priboj in Sandšak commisit mihi Dr. Hensch.
Z. tenerrimus nov. m. Tab. I fig. 3. a. b. c.
Testa depresso-lenticularis, pallide flavo-viridis, pellucida; transversim sat valide, spiraliter autem subtiliter striata; anfractibus 6, aequaliter acerescentibus, carinatis, umbilico angusto. Diameter maximus individuorum adultorum 12 mm vix superabit; alt. 5. mm.
Minimam ac gracillimam illam speciem generis *Zonites* in monte Bjelašnica (localitas Opančak) inventam, mihi D. Apfelbeck libentissime communicavit. Dolendum, quod inventa individua adulta non fuerant.
Hyalina crystallina Müll. In monte Bjelašnica (Apfelbeck).
H. nitens Mich. Serajevo: vallis Miljačka, Trebević; Travnik; Jajce; Priboj in Sandšak.
H. Draparnaldi Beck. In confiniis oppidi Bilek (Dr. Hensch).
Patula solaris Mke. Bjelobrdo in Sandšak Novi Bazar (Dr. Hensch).
Helix costata Müll. Travnik.
H. obvolvata Müll. In monte Jagot prope Priboj e Sandšak Novi Bazar (Dr. Hensch).

H. leucozona Pfr. v. *ovirensis* Rm. Illa 4 exemplaria, quae prope Janjići collegi varietati isti debeo adjungere, etsi superant magnitudinem (lat. 8 mm.) illarum de monte Greben in Carinthia.

H. Erjavecii Brus. Travnik, Jajce.

H. filicina Pfr. Plura exemplaria, in monte Bjelašnica inventa, D. Apfelbeck mihi commisit.

v. *nudata* West. (Möllendf. Fauna Bosn. 1873).

Non credere me errare, si prope Jajce (ad ripas Plivae) et circa Travnik collectam *Helicem*, ad approbatam varietatem pertinere, censeo.

H. Haueri Kim. Tab. II. fig. 3. Lat. 8; Alt. 4·5 mm.

In procliviis montis Trebević. Praeterea accepi nonnulla individua a Dre. Hensch in convicinio oppidi Uvac (Sandšak Novi Bazar) inventa.

H. osoria nov. m. Tab. II fig. 4.

Testa sordide corneo-lutescenti; anguste ac profunde umbilicata; spira conice-acuminata; subtiliter striata ac squamose-rugulosa; anfractus $5\frac{1}{4}$, convexiusculi, lente accrescentes, ultimus aperturam versus ampliatus, antice paulo descendens, fascia pallescente; satura impressa; apertura obliqua, semilunato-ovalis, margine superiori descendente, columellari subangulato, laeviter albidolimbato, versus umbilicum paulo reflexo. Lat. 10—12, Alt. 6—7 mm.

Maluissem hanc *Helicem* in valle Miljačka per me collectam *H. Haueri* Kim. jungere, sed umbilicus angustior, apertura ovalior et testae magnitudo contradicit.

H. incarnata Müll. Jajce; Uvac (Sandšak Novi Bazar).

H. Carthusiana Müll. Typum approximantia, depressa, sed minora individua sparsim circa Jajce.

f. *conoidea* nov. m. Tab. I fig. 14.

Testa conoideo-acuminata; anfractus convexiusculi; umbilicus angustissimus attamen conspicuus; apertura rotundate oblique-semilunaris; livido colore, versus aperturam fusco-rufescente; labium rufo-flavide perlucens; anfractus ad suturam fascia pallescente. Lat. 9—10; Alt. 6—7 mm.

In planitie „Travanskopolje“ forma illa per D. Prof. E. Brandis majori in numero collecta est.

H. fruticum v. *Henschi* nov. m. Tab. II fig. 5 a, b, c.

Testa valde depressa, umbilicus typo angustior. Lat. 20—22; Alt. 11—12 mm.

Exemplaria circa Jajce et ad ripas Plivae inventa, alba, unicoloris sunt; ex confiniis Uvac per Dr. Hensch collecta cum illis congruunt.

H. strigella Drp. Serajevo: vallis Miljačka, Trebević; Travnik.

H. candicans Zgl. Serajevo: vallis Miljačka, Trebević; Travnik Jajce; Janjići; e Sandsak Novi Bazar.

v. *bosnina* Kim. In aggere ad thermas Iliđe prope Serajevo auctore D. de Kimakovicz.

H. Zelebori Pfr. Serajevo: vallis Miljačka, Trebević; hic plerumque exemplaria alba inveniuntur.

Species magnitudine, forma ac fasciis permutabilis, formaeque Servainianae numerosae variabilitati haud satisfaciunt. Formarum illarum stabillima mihi esse videtur

v. *acaria* Serv. Tab. II fig. 6.

Per Dr. Hensch circa Uvac in territorio granitico collecta.

H. Pouzolzi Desh. Exemplaria typica et v. Montenegrinae affinia accepi e confiniis oppidi Trebinje.

v. *Montenegrina* Zgl. Solum illi varietati possum formam, per D. Apfelbeck in monte Bjelašnica (1700 m) inventam, subjungere. Etsi minor est (27 mm) exemplaribus in Crivošia et Montenegro collectis, spira elevata hic illi locus designabitur.

Mutationes eadem observabuntur sicuti apud typum.

Probabile mihi esse videtur viride-flava exemplaria unicoloris, *mut. viridanam* denominari posse.

v. *bosnensis* Kob. Frequens circa Travnik (rupes supra castellum, Grad Dervento) et circa arcem Jajce. Inter tam multa individua mihi exemplar unicolor adhuc in conspectum non venit.

H. serbica Mlfd. v. *Roschitzi* Kim. E regione fluvii Lim (Svetlo Borje) a D. M. de Kimakovicz paratissime mihi cessa.

H. Möllendorffi Kob. Serajevo: vallis Miljačka, Trebević; Jajce; Janjići.

H. narentana Kob. In confinio oppidi Klek vero autem intra limites Hercegovinae per Dr. Hensch collecta.

v. *Reiseri* nov. m. Tab. I fig. 1. a. b. c.

Testa depressa late ac profunde umbilicata; anfractus $5\frac{1}{2}$, depressiores, ultimus anfractus a medio ampliatus; sutura illic impressior; tribus plus minus fusciscentibus fasciis; apertura obliqua, ovalis vel oblongo-ovalis; peristoma fortiter reflexum supra umbilicum late ampliatus, illum dimidio tegens; marginibus valde approximatis, callo junctis; oblongo nec denti-

formi callo columellari. Exp. minora: Diam. maj. 32—34; diam. min. 25—26; alt. 16—17 mm. Expl. majora: Diam. maj. 36—37; diam. min. 29—30; alt. 16—17 mm.

Dedicavi hanc Helicem amicissime D. O. Reiser, custodi in Museo Bosnensi, qui nonnulla exemplaria in confiniis oppidi Trebinje collegit.

H. trizona Zgl. v. *inflata* Blz. De monte Jagot prope Priboj in Sandšak Novi Bazar (Dr. Hensch).

H. austriaca Mühlfd. Serajevo: vallis Miljačka, Trebevié, Travnik; Jajce; e Sandšak Novi Bazar: Uvac et Plevlje.

H. pomatia L. Travnik: Vlašić, Krunova (48:50); Sandšak: Uvac. v. *bosnina* Kim. Serajevo (33:32; 38:35); Sandšak: Plevlje (36:33).

H. secernenda Rm. E regione fluvii Lim (Svetlo borje) a D. M. de Kimakovicz mihi paratissime cessa.

v. *insignis* nov. m. Testa permagna, spira conice-elevata, apice rotundato; anfractus $5\frac{1}{2}$ nec medii spiraliter striati, ultimus paulo superat altitudinem spirae; apertura 33:24; 36:26 mm, oblongo-ovalis; testa nec umbilicata; margo columellaris, turgidus, reflexus, supra late ampliatus, illic conspicuo sulco flexo. Mgn. 60:58; 56:53 mm.

Exemplaria duo illius insignae formae debeo benevolentiae Dr. Hensch, qui illa circa Bjelobrdo in Sandšak Novi Bazar invenit.

Buliminus detritus Müll. et v. *radiatus* Brug. Serajevo: vallis Miljačka, Travnik; Humač, Kajabascha; Jajce; Sandšak: Bjalobrdo (Dr. Hensch).

B. obscurus Müll. Travnik; Sandšak: Uvac.

B. tridens Müll. Travnik: in jugo promontorii Humač, Kajabascha; Sandšak: Uvac (Dr. Hensch).

B. seductilis Rm. Tab. I fig. 2. a.

Haec species, quam adhuc *B. niso* Riss. esse arbitravi, indubitate reperienda erit intra limites Hercegovinae, nam in collectione mea adsunt exemplaria e finitimo oppido Knin et in simili distantia sita Crivošća.

v. *lunaticus* Chr. et Jan. vere solum forma longula ac cylindrica, per Dr. Hensch circa Bilek inventa est.

v. *Apfelbecki* nov. m. Tab. I fig. 2. b.

Testa tenuis, brevior ventricosiorque typo; dentes palatales et columellares valde reducti, interdum saltem notati; exemplaria

breviora lat. 4, alt. 9 mm, mediocria lat. 4, alt. 10 mm, elongata lat. 4, alt. 11 mm.

Eminens haec forma per dilectissimum meum amicum D. Apfelbeck in monte Bjelašnica (localitas Opančak 1700 m) inventa est, cui illam amicissime dedico.

B. quinquedentatus Mühlfd. Circa Trebinje jam anno 1885 collegi; ceterum accepi illam speciem a Prof. Brandis prope Stolac, et a Dr. Hensch in confiniis oppidi Bilek inventam.

Cionella lubrica Müll. v. *lubricella* Zgl. Travnik; Sandšak (Uvac).

Pupa frumentum Drp. v. *elongata* Rm. Serajevo: vallis Miljačka (12 mm), Trebević; Travnik in saxis promontorii Humač, sparsim in saxis Kajabascha; Jajce.

v. *illyrica* Rm. f. *triplicata* nov. m. Tribus cum plus minus explicatis plicis columellaribus. Magn. 6:25; 7:3; 8:3 mm.

Haec forma parvula v. *illyricae* habitat circa Travnik: in jugo promontorii Humač, Kajabascha, Grad Derventó.

P. muscorum L. In monte Vlašić prope Travnik.

P. avenacea Brug. Serajevo: vallis Miljačka, Trebević; Travnik; Humač, Kajabascha, Grad Derventó; Jajce; Priboj in Sandšak Novi Bazar (Dr. Hensch).

P. Mühlfeldti Küst. Trebević; Jajce.

P. doliolum Brug. Serajevo: Igman; Travnik: Grad Derventó; e Sandšak (Bjalobrdo) numerose.

Clausilia Drp.

Clausiliastra laminata Mont. Travnik: Humač (18:4), Krunova in monte Vlašić, Grad Derventó; Jajce, saxa inter Plivam et Vrbas.

v. *nana* Müldf. De monte Vlašić (localitas Devečani) per Prof. Brandis, e Sandšak (Uvac et Bjelobrdo) per Dr. Hensch mihi submissa.

Herilla dacica Fr. v. *neglecta* m. Tab. I fig. 6. a. b. (Vide: Nachrichtenbl. d. d. Malakozool. Ges. 1888 pag. 162.)

Distinctionis causa apposui sub Tab. I fig. 5. a. b. c. *Cl. dacicam* Fr. typicam e ruina Krassova in Banatu.

Serajevo: Miljačka, Trebević.

f. *mionecton* Btlg. Serajevo.

H. bosnensis Zel. (Vide: Nachrichtenbl. 1888 pag. 163.) Travnik: in praerupturis Krunova et Koprivnica montis Vlašić et Jesenica.

f. *unipalatalis* m. Vlašić: Krunova, Koprivnica.

v. *expansilabris* Kim. Tab. I fig. 10.

Travnik: Gorčevica-Rogočica, Suchidol.

- v. Plivae m.* Tab. I fig. 11. (Vide: *Nachrichtsbl.* 1888 pag. 164).
Jajce, saxa inter Plivam et Vrbas.
- f. multiplicata m.* Tab. I fig. 12. a. b. c.
- H. Travnicana m. non Brus.* Tab. I fig. 7. a. b. c. d. e. f. (Vide: *Nachrichtsbl.* 1888 pag. 165 et 166). — Travnik: Vlašić (Devećani, Kajabaseha, Brajcevoei, Smahidin skok).
- f. unipalatalis m.* Tab. I fig. 8. Vlašić: Devećani.
- v. Brandisi Kim.* = *Travnicana Brus.* Tab. I fig. 9. a. b. Travnik: saxa supra castellum, Tarabovae, in latomia lapidari.
- Delima stigmatica Zgl.* Exemplar unum e Bilek sine papillis albescentibus.
- D. decipiens R. v. fuscata Möll.* Jajce: in castello, in saxis inter Plivam et Vrbas.
- f. nodulifera m.* (Vide: *Nachrichtsbl.* 1888 pag. 167).
Pristina cum varietate iisdem locis.
Formam fuscatae valde affinem circa Stolae inventam submitit mihi Prof. Brandis; attamen timeo sententiam dicere nisi singulari huic individuo.
- D. binodata Rm.* Exemplar unum per D. Reiser mihi cessum in Ljubinje collectum est.
- v. Hercegovinae Möll.* Exemplar unum e confinio Bilek.
- D. gastrolepta Zgl. v. Schlotteri nov. m.* Tab. II fig. 2.
Differt a *v. inermi* testa crassiori, turgidis, sicuti bullescentibus labiis, minori rotundato-quadratica apertura, tumidaque lamella inferiori. Lg. 13, lat. 3.5 mm.
Dedico hanc Clausiliam amicissime D. centurioni Schlotter, qui tempore militiae in Dalmatia et Crivošia de investigatione rerum naturalium illarum provinciarum bene meritus est.
Verum stricte forma illa in opusculo meo non deberet complecti, quia illam jam in Crivošia collegi, sed tam prope fines Hercegovinae, quod habitationem illius etiam trans limites supponere possum.
- D. callifera Rüst.* Acepi a Dr. Hensch e Bilek plerumque magnitudinis 12 mm.
- D. optabilis nov. m.* Tab. I fig. 4. a. b. c.
Testa ventricoso-fusiformis; subtiliter ac rare, a cervice aperturam versus fortius striatula, nitidula, pallide corneo-fusca, nullis papillis; anfractus $10\frac{1}{2}$; apertura lata, rotundato-pyriiformis; peristoma callo junctum; callus palatalis deest; plicae suturales tres; cervix subcarinatus. Lg. 21, lat. 6 mm.

Exemplar unicum, jam ano 1885 per me infra Mostar in muro aquaeductus ad Jasenicam in statu subincrustato inventum est.

Secundum opinionem in studio Clausiliarum peritissimi D. Dr. Boettger illa ad affinitatem *Cl. Alschingeri* pertinet.

D. saturo Zgl. v. *narentana* Kst. E confiniis oppidi Stolac per Prof. Brandis mihi commissa.

Agathylla exarata Zgl. v. *minor* Chrp. Tab. II fig. 7. a.

In altissimis decliviis montis Veleš prope Mostar per Prof. Dr. Formanek collecta et mihi gratissime permissa.

v. *Mostarensis* nov. m. Tab. II fig. 7. b.

Testa validior, typo minus gracilis, aperturam versus minus angustata, densius costulata; labia callosiora, peristoma reflexior; cervicis prima carina turgidior, densius ac distinctius costulata; anfractus 10—12; lg. 15—18, lat. 3—3.5 mm.

In antiquis muris urbis Mostar praecipue prope celebrem pontem.

Pseudalinda fallax Em. v. *serbica* Möll. E regione fluvii Lim (Svetlo Borje) a D. M. de Kimakovicz mihi communicata.

Alinda plicata Drp. Travnik: Grad Dervento; Janjiči.

A. biplicata Mtg. Travnik: Kajabascha, Grad Dervento; e Sandšak: Bjelobrd.

v. *maxima* A. S. Serajevo: Trebević, vallis Miljačka.

v. *bosnina* Kim. Tab. II fig. 8. Per D. M. de Kimakovicz in horticis circa Serajevo inventa, individua congruentia collegi circa Travnik in monte Vlašić.

v. *longina* Kim. Tab. II fig. 9. Exemplaria originalia spectans: illa 22 mm. longa, protracta, sat gracilia, late ac distincte costulata sunt, labio calloso ac rotundata apertura.

Habitat circa Travnik?

Strigillaria vetusta Zgl. Exemplaria typo proxima collegi circa castellum Jajcense.

v. *striolata* Parr. Serajevo, Igman, Trebević, Miljačka, Jajce, Janjiči, Bjelašnica.

f. *laticosta* Kim. Travnik: Rogačica.

f. *intermissa* m. jungit v. *striolatam* et sequentem. (Vide: Nachrichtenbl. 1888 pag. 168). Travnik: Grad Dervento, Tarabovac.

v. *Kajabaschica* Kim. Tab. II fig. 10. (Vide: Nachrichtenbl. 1888 pag. 167.) Travnik: in jugo promontorii Humač et Kajabascha.

St. Roschitzi Kim. Tab. II fig. 11. Pulehram illam clausiliam accepi e Bosniae subsequentibus locis: e Serajevo et monte Bjelaš-

nica a D. Apfelbeck; ex Uvae et Bjelobrdo in Sandšak Novi Bazar a Dr. Hensch.

mut. viridana nov. m. Inter cetera nonnulla exemplaria sordide flavo-virida inveniuntur.

Pirostoma dubia Drp. var.? formam parvam, dense ac acute costulatam collegi una cum *v. Kajabaschica* in jugo promontorii Humač sub lapidibus.

P. pumila Zgl. Serajevo (Apfelbeck).

P. ventricosa Drp. Serajevo (Trebević); Sandšak (Bjelobrdo).

v. nana nov. m. Tab. II fig. 12.

Testa breviter ventricoso-fusiformis, late ac fortiter costulata; anfractus $10\frac{1}{2}$; lg. 14—15; lat. 3.5 mm.

Parvula illa forma habitat in monte Vlašić (Devečani) et mihi a Prof. Brandis submissa fuit.

v. bosnica nov. m. Tab. II fig. 1.

Testa minus ventricosa, late sed leviter costulata; apertura marginibus lateralibus typo minus parallelibus, columellari rotundato; anfractus 11; lg. 16; lat. 4 mm.

In monte Bjelašnica per D. Apfelbeck inventa.

P. filograna Zgl. In monte Igman.

Limnaea stagnalis L. v. mostarensis nov. m. Tab. II. fig. 13.

Testa tennis, pellucida; spira brevis, acute-conica; anfractus $6\frac{1}{2}$, convexiusculi, ultimus moderate inflatus, subtiliter transversim et subtilimis strigulis transversis undulate spiraliter striatulus; reticulatio haud expressa; apertura oblongo-ovata. Testae lg. 34, lat. 17; apert. lg. 21, lat. 10 mm.

In stagno „mostarsko blato“ jam anno 1885 per me collecta.

v. subulata West. Tab. II fig. 14. Formae vero illae possum per D. Reiser in stagno „Utovo blato“ prope Gabela in Heregovina lecta individua subjungere, etsi paulo differunt ab imagine Clessinianae, qua de causa addidi citatam figuram. Testae lg. 53, lat. 20; apert. lg. 27, lat. 12 mm.

Margo labialis peristomatis nec descendit statim a sutura, sed paulo desistit.

Gulnaria auricularia L. Exemplaria minora e fluvio Pliva; majora (lg. 25, lat. 22; apert. lg. 22, lat. 14 mm.) e stagno „Utovo blato“ prope Gabela.

G. peregra v. Brandisi nov. m. Tab. II fig. 15.

Testa minor, corneoflava, pallidissime violaceo-grisea tincta, crassa; spira conica; anfractus $4\frac{1}{2}$ —5, convexi, ultimus am-

platus; sutura impressa; apertura oblongo-ovata, $2\frac{1}{2}$ superat longitudinem spirae; anfractus ultimus distincte reticulatus; columella callosa. Testae lg. 12—15, lat. 8—10; apert. lg. 9—10, lat. 5—6 mm.

Forma haec peculiaris primo aspectu meminit ad *Melaniam laevigatam*. Inventa est prope Stolac in fluvio Bregava et mihi a Prof. Brandis amicissime submissa est.

v. uvacensis nov. m. Tab. II fig. 16.

Testa affinis *v. compressae*, attamen multo minor, breviorique spira; anfractus ultimus in medio deplanatus fere impressus; corneo-fusca; subtiliter striata; sutura impressa; anfractus $4\frac{1}{2}$; apertura prolongate-ovata, externe compressa, fere duplici longitudine spirae. Testae lg. 9, lat. 5; apert. lg. 6, lat. 3 mm.

In fluvio Uvae in Sandšak Novi Bazar per Dr. Hensch collecta.

Planorbis albus Müll. E fluvio Uvae (Dr. Hensch).

Ancylus capuloides Jan. Ex ortu fluvii Bosna (Vrelo Bosne).

Cyclostoma elegans Müll. Circa Jajce et Janjiči.

Pomatias septemspiralis Raz. Serajevo, Travnik, Jajce, Bjelašnica.

P. gracilis Kst. Jam ex itinere ano 1885 e confiniis Metkovič attuli.

Bythinella opaca Zgl. Ex ortu fluvii Bosna (Vrelo Bosne).

B. valvataeformis Möll. Ex eodem loco.

Frauenfeldia Luchineri v. Apfelbecki m. (Vide: Nachrichtsbl. 1888 pag. 168.)

Emmericia montenegrina Bgt. Tab. II fig. 17. In fluvio Bregava prope Stolac inventa et mihi per Prof. Brandis gratissime cessa.

Lithoglyphus fluminensis Sall. v. bosnicus nov. m. Tab. I fig. 13.

Testa typo globosior; anfractus paulo accrescentiores; apertura paulo amplior; spira minus elevata. Alt. $4-4\frac{1}{2}$, lat. $3-3\frac{1}{2}$ mm. Habitat in fluvio Pliva.

Melania Hollandri Fér. E fluvio Uvae (Dr. Hensch).

v. Letourneuxi f. bosnica Bgt. E fluvio Miljačka prope Serajevo.

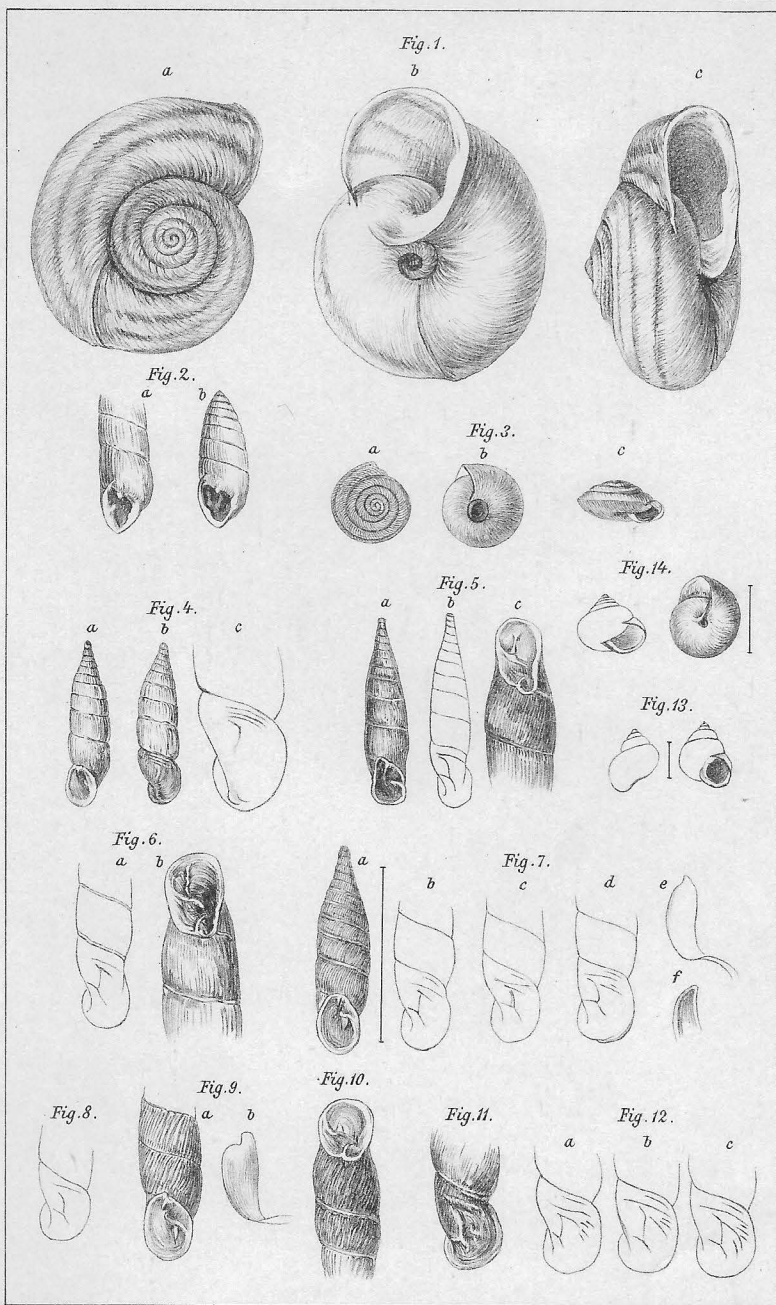
Melanopsis Esperi Fér. E fluvio Uvae (Dr. Hensch).

Neritina stragulata Mhtfld. E fluvio Uvae (Dr. Hensch).

Unio bosnensis Möll. E fluvio Bosna; a Prof. Brandis e fluvio Lašva submissus.

U. batavus Lam. E fluvio Uvae in Sandšak Novi Bazar (Dr. Hensch.)

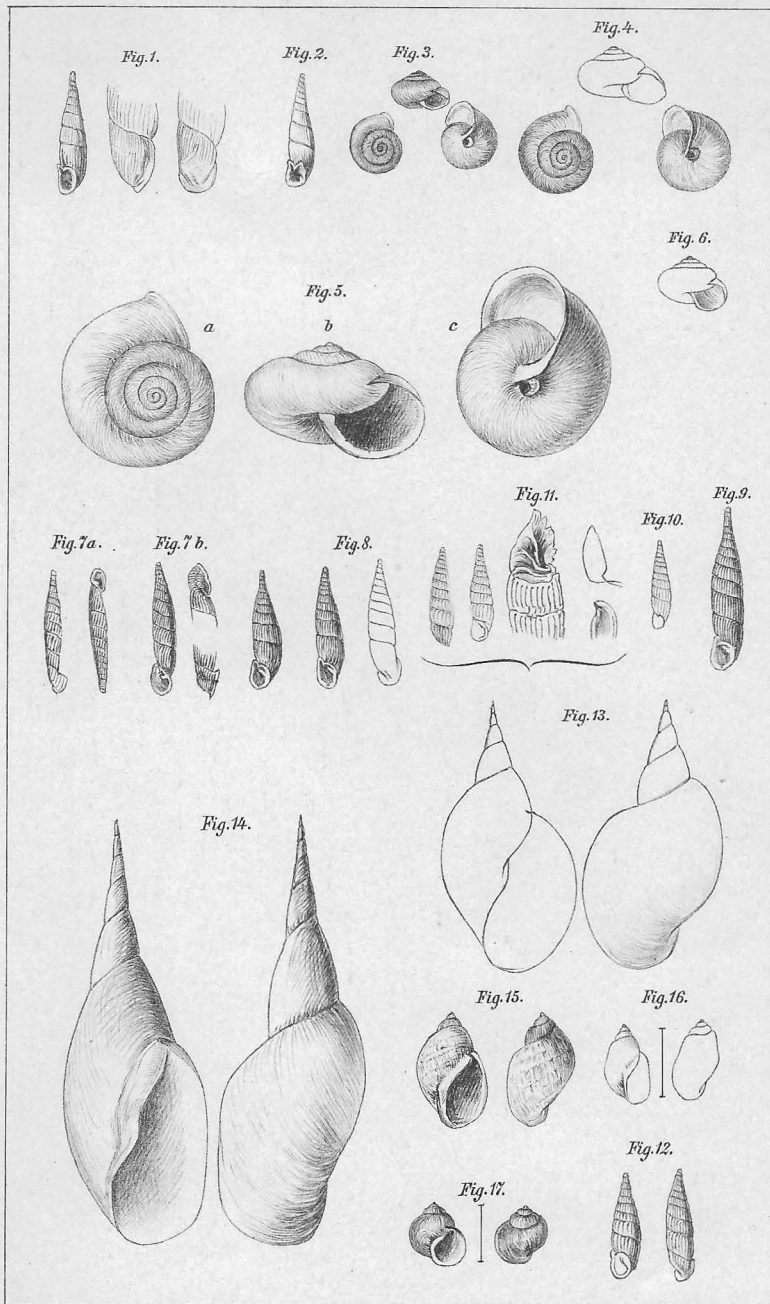

Autor del.

Lith. Anst. v. Th. Banzwarth, Wien, VII. Bez.

1 a, b, c, Reiseri Br. 2 a, *Bul. seductilis* Z. b, var. *Apfelbecki* Br. 3. *Zon. tenerrimus*. Br. 4. *Cl. optabilis* Br. 5. *Cl. dacica* Fr. 6. *Cl. dacica* Fr. v. *neglecta* Br. 7. *Cl. Travnicana* Br. 8. f. *unipalatalis* Br. 9. *Cl. Travnicana* v. *Brandisi* Kim. 10. *Cl. bosnensis* Zel. v. *expansilabris* Kim. 11. *Cl. bosn. v. Plivae* Br. 12. f. *multiplicata* Br. 13. *Litho. gl. fluminensis* v. *bosnicus* Br. 14. *H. Carth. f. conoidea* Br.

Autor del.

Lith. Anst. v. Th. Baumwirth, Wien, VII. Dez.

1, Cl. ventricosa v. bosnica Br. 2, Cl. gastrolepta v. Schlotteri Br. 3, H. Haueri Kim. 4, H. osoria Br. 5, H. fruticum v. Henschi Br. 6, H. Zelebori v. acaria Serv. 7 a, Cl. exar. v. min. Chp. b. mostarensis Br. 8, Cl. biplicata v. bosnina Kim. 9, Cl. biplic. v. longina Kim. 10, Cl. vetusta v. Kajabaschica Kim. 11, Cl. Roschitzki Kim. 12, Cl. ventricosa v. nana Br. 13, Limn. stagn. v. mostarensis Br. 14, L. stagn. v. subulata Paar. 15, L. peregra v. Brandisi Br. 16, L. peregra v. uvacensis Br. 17, Emmericia montenegrina B&T.